

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	19 Tachwedd 2024
Pwnc:	Cynllun Strategol Caffael 2024-2029 a Rheolau Gweithdrefn Contractau
Pwrpas yr Adroddiad:	Cyflwyno'r Cynllun Strategol Caffael a Rheolau Gweithdrefn Contractau drafft am sylwadau cyn eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor llawn i'w cymeradwyo.
Cadeirydd Sgriwtini:	Cynghorydd Douglas Fowle
Aelod(au) Portffolio:	Cynghorydd Robin Williams
Pennaeth Gwasanaeth:	Marc Jones Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151
Awdur yr Adroddiad: Ebost:	Alun T Roberts, Rheolwr Rhaglenni Corfforaethol AlunRoberts@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Perthnasol i bob Aelod Etholedig

1 - Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor roi ei farn ar y Cynllun Strategol Caffael drafft ar gyfer 2024- 2029 a'r Rheolau Gweithdrefn Contractau drafft cyn eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor llawn i'w cymeradwyo.

2 - Cyswllt â Chynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Bydd y cyhoeddiad allweddol hwn yn ein cefnogi i gyflawni Cynllun y Cyngor ac mae nodi'n huchelgais i wella caffael er mwyn helpu i greu Ynys Môn fydd yn iach a llewyrchus lle gall pobl ffynnu.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

4 – Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Sut fydd y newidiadau'n helpu'r Cyngor i gyflawni'r amcanion yng Nghynllun y Cyngor?
2. I ba raddau fydd y newidiadau'n helpu'r Cyngor i sicrhau gwerth am arian?
3. Sut fydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r strategaeth newydd, y ddeddfwriaeth newydd a'r newidiadau i'r Rheolau Gweithdrefn Contractau?
4. Sut fydd y Cyngor yn cefnogi busnesau lleol i ymgeisio am gontractau?
5. Sut fydd data'n cael ei gasglu i ddatblygu / cynyddu dealltwriaeth y Cyngor?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Yn dilyn penderfyniad y DU i adael yr Undeb Ewropeaidd, mae Llywodraeth y DU wedi manteisio ar y cyfle i ddiwygio'r ddeddfwriaeth yn gysylltiedig â chaffael yn y sector cyhoeddus. Bydd Deddf Caffael 2023, a oedd i fod i gael ei chyflwyno ar 28 Hydref 2024, bellach yn dod i rym ar 24 Chwefror 2025. Hefyd, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023, sy'n gosod cyfrifoldebau a dyletswyddau ychwanegol ar sefydliadu sector cyhoeddus yng Nghymru yn gysylltiedig â chaffael.

Mewn ymateb i'r newidiadau deddfwriaethol hyn, comisiynodd y Cyngor gwmni allanol i adolygu pa mor barod oedd y Cyngor ar gyfer y newidiadau a darparu cynllun gweithredu i sicrhau bod y Cyngor mewn sefyllfa i gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth. Roedd y cynllun gweithredu'n ymdrin â sawl maes, yn cynnwys:- y strategaeth gyffredinol, llywodraethiant, rolau a chyfrifoldebau, hyfforddiant, data a systemau gwybodaeth a chyfathrebu.

Ar ôl hynny, ymrwymodd y Cyngor i gytundeb gyda'r cwmni allanol i'w helpu i gyflawni'r cynllun gweithredu. Bydd rhan sylweddol o'r cynllun gweithredu'n cael ei gyflawni cyn i'r ddeddfwriaeth newydd ddod i rym, a bydd gwaith pellach yn cael ei wneud hyd at fis Mawrth 2026, pan fydd y cytundeb yn dod i ben.

Cynllun Strategol Caffael

Mae'r Cynllun Strategol Caffael newydd wedi cael ei osod allan yn nhempled safonol y Cyngor ac mae'n ymdrin â'r cyfnod hyd at fis Mawrth 2029. Mae caffael yn agwedd bwysig ar y modd mae'r Cyngor yn cyflawni ei fusnes ac mae'n hanfodol er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni'r amcanion strategol yng Nghynllun y Cyngor. Mae hefyd yn sicrhau bod y Cyngor yn cael gwerth am arian, ei fod yn caffael mewn modd cynaliadwy gan sicrhau'r manteision gorau posib i'r economi leol a chymunedau lleol, a'i fod yn caffael yn unol â'r goblygiadau cyfreithiol yn y ddeddfwriaeth Caffael newydd a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae'r Cynllun Strategol yn nodi sut y bydd y Cyngor yn:-

- gosod esiampl ac arwain ar gaffael mewn modd reoledig, masnachol a chynaliadwy;
- defnyddio gwybodaeth fasnachol fel canllaw wrth gaffael, er mwyn lleihau costau, lleihau'r risgiau a sicrhau'r manteision gorau posib i'r economi leol;
- ystyried gwerth cymdeithasol, lleihau'r effeithiau amgylcheddol a lleihau allyriadau carbon;
- cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth;
- rheoli perfformiad contractwyr i sicrhau gwerth am arian a lleihau'r risg.

Bydd adroddiadau perfformiad rheolaidd yn cael eu cyflwyno i Dîm Rheoli'r Cyngor a'r Pwyllgor Gwaith i wneud yn siŵr bod y Cynllun Strategol Caffael yn cael ei roi ar waith yn effeithiol, a bydd adroddiad Caffael blynyddol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Rheolau Gweithdrefn Contractau

Mae ail ran yr adroddiad hwn yn ymwneud â Rheolau Gweithdrefn Contractau (RhGCau) y Cyngor. Mae'r RhGCau yn nodi'r broses ar gyfer ymgymryd ag ymarfer caffael a'r gwahanol ddulliau caffael a phryd y dylid eu defnyddio. Yn sgil yn newidiadau deddfwriaethol mae'n rhaid i'r Cyngor ddiweddarau ei RhGCau. Mae hyn yn gyfle i wneud yn siŵr bod y RhGCau yn ddigon hyblyg i alluogi swyddogion gaffael yn y ffordd fwyaf effeithlon ac effeithiol, gan sicrhau bod ymarferion caffael yn cael eu rheoli a bod y Cyngor yn cael gwerth am arian.

Mae'r cwmni sy'n darparu cymorth allanol i'r Cyngor wedi drafftio RhGCau drafft mewn ymgynghoriad â'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro, y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 a Thîm Caffael y Cyngor. Bydd Llawlyfr Caffael yn cael ei gynhyrchu i gyd-fynd â'r RhGCau, sydd wrthi'n cael ei ddrafftio ar hyn o bryd.

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro adroddiad i'r Cyngor ar dynnu'r RhGCau o Gyfansoddiad y Cyngor a dirprwyo'r cyfrifoldeb dros gymeradwyo'r RhGCau i'r Pwyllgor Gwaith. Cymeradwywyd y newidiadau hyn gan y Cyngor yn ei gyfarfod ar 26 Medi 2024.

6 – Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Amherthnasol

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

Nod y strategaeth yw sicrhau'r manteision economaidd gorau posib yn lleol, drwy wario cymaint â phosib o arian yn lleol, yn unol â'r Rheoliadau. Fe dylai hyn roi hwb i'r economi a sicrhau manteision i'r rheiny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Dim effaith – bydd pob gwasanaeth a fydd yn cael ei gynnis i drigolion Ynys Môn yn ddwyieithog.

7 – Goblygiadau Ariannol

Nod y strategaeth a'r RhGCau yw sicrhau gwerth am arian ac atal costau diangen ac unrhyw gostau cyfreithiol posib pe byddai'r penderfyniadau y mae'r Cyngor yn eu gwneud wrth gaffael gwaith, nwyddau a gwasanaethau yn cael eu herio.

8 – Atodiadau:

Atodiad A – Cynllun Strategol Caffael drafft 2024-2029

Atodiad B – Rheolau Gweithdrefn Contractau – Crynodeb o'r newidiadau

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Ynys Môn

THE ISLE OF

Anglesey

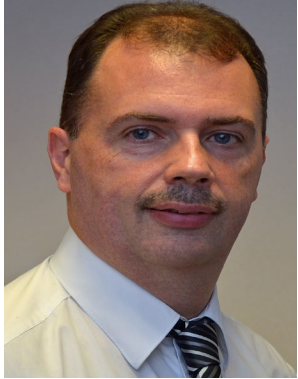
Cynllun Caffael Strategol 2024 - 2029

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

www.ynysmon.llyw.cymru

Rhagair

Marc Jones - Cyfarwyddwr
Swyddogaeth (Adnoddau) –
Swyddog Adran 151

Cyng Robin Williams - Deilydd
Portffolio Cyllid

Croeso i'n cynllun caffael strategol ar gyfer 2024 - 2029. Mae'r cyhoeddiad allweddol hwn yn cefnogi'r gwaith o ddarparu Cynllun y Cyngor a gosod ein hamcanion i wella caffael a chefnogi'r broses o greu Ynys Môn sy'n iach a llewyrchus lle gall pobl ffynnu.

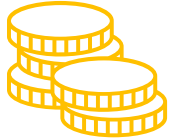
Mae'r Cyngor yn wynebu heriau sylweddol ar hyn o bryd; mae'r galw am ein gwasanaethau yn parhau i gynyddu ac mae'r gost i'w darparu hefyd yn cynyddu. Nid yw hyn yn golygu ein bod yn llai parod i fod yn ymroddgar, ac mae caffael effeithiol yn hollbwysig.

Byddwn yn defnyddio ein trefniadau masnachol i gefnogi busnesau lleol cymaint â phosibl. Byddwn yn adnabod elfennau effeithiolrwydd ac yn gyrru arloesedd yn ei flaen, tra'n sicrhau bod gwasanaethau yn effeithiol o ran cost, a bod y cyfleoedd rydym yn eu cynnig i fusnesau a dinasyddion ar yr Ynys o'r gwerth a'r budd gorau.

Mae gennym enw da o gefnogi busnesau lleol, gyda chyfartaledd o 25% o gontractau yn cael eu dyfarnu i gyflenwyr ar yr Ynys. Byddwn yn parhau i gynnal a gwella hyn.

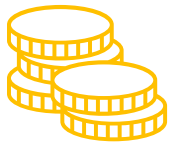
Mae'r cynllun caffael strategol yn adeiladu ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru), Deddf Caffael 2023, Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 a Deddf Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) 2024. Ei fwriad yw cefnogi ein cymunedau, sicrhau bod arian yn cael ei wario yn gydsyniol a sicrhau gwerth am arian.

Pam bod angen cynllun caffael strategol arnom?

£10.9bn*

Y flwyddyn
Cyfanswm Cyllideb
Refeniw Llywodraeth Leol
2024/25

£221.2m*

Cyllideb Gwariant
Refeniw Ynys Môn
2024/25

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall penderfyniadau mewn perthynas â chaffael achosi goblygiadau economaidd-gymdeithasol ac amgylcheddol sylweddol, yn lleol ac yn fyd-eang, heddiw ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae'r gweithgarwch caffael cysylltiedig yn hanfodol er mwyn sicrhau'r gwerth gorau a bod arian cyhoeddus yn cael ei wario mewn ffordd sy'n diogelu pobl a'r amgylchedd, ac mae'n hollbwysig ar gyfer:-

- Cydymffurfio er mwyn rheoli risgiau;
- Darparu amcanion strategol Cynllun y Cyngor;
- Arddangos gwerthoedd craidd y Cyngor;
- Datblygiadau cynaliadwy pellach;
- Ysgogi arloesedd;
- Osgoi unrhyw gostau diangen.

Mae'r Cyngor hefyd yn cydnabod ei gyfrifoldeb i gymryd agwedd rymus tuag at faterion moesegol a chynaliadwyedd, yn enwedig mewn perthynas â chaethwasiaeth fodern a masnachu pobl, ac rydym wedi ymrwymo'n llawn i atal hyn o fewn ein cadwyni cyflenwi.

Nid canllaw gweithredol ar gyfer caffael yw'r cynllun strategol; fodd bynnag, dylid rhoi'r amcanion ar waith yn ein holl weithgarwch caffael.

Cynllun y Cyngor 2023-2028 Amcanion Strategol

Gweledigaeth Cynllun y Cyngor
yw:-

'Creu Ynys Môn sy'n iach
a llewyrchus lle gall pobl
ffynnu.'

Cynllun y Cyngor yw'r brif ddogfen sy'n ganolbwynt i'r penderfyniadau a wneir ar bob lefel; darparu fframwaith i gynllunio a gyrru blaenoriaethau yn eu blaen; siapio gwariant blynyddol; monitro perfformiad a chynnydd.

Wrth wraidd y cynllun mae ein dyhead i weithio gyda phreswylwyr, cymunedau a phartneriaid ar Ynys Môn i sicrhau'r gwasanaethau gorau posibl, gwella ansawdd bywyd ar gyfer pawb a chreu cyfleoedd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Mae ei chwe phrif amcan yn adlewyrchu'r prif feysydd y dylai'r Cyngor ganolbwyntio arnynt:-

Yr iaith
Gymraeg

Cynyddu cyfleoedd i ddysgu a defnyddio'r iaith.

Gofal
Cymdeithasol a
Lles

Darparu'r gefnogaeth gywir ar yr amser iawn.

Addysg

Sicrhau darpariaeth effeithiol ar gyfer heddiw ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Tai

Sicrhau bod gan bawb yr hawl i alw rhywle'n gartref.

Economi

Hyrwyddo cyfleoedd i ddatblygu economi'r Ynys.

Newid
Hinsawdd

Ymateb i'r argyfwng, mynd i'r afael â newid a gweithio tuag at ddod yn sefydliad sero net erbyn 2030.

[Cynllun y Cyngor 2023 - 2028 \(llyw.cymru\)](https://llyw.cymru)

Cynllun y Cyngor 2023-2028 - Gwerthoedd

Mae Cynllun y Cyngor 2023-28 yn cael ei gefnogi gan werthoedd craidd y sefydliad, sy'n cael eu defnyddio i ddatblygu ac arwain y weledigaeth, cynlluniau strategol a gwasanaethau.

Parch

Rydym yn barchus ac yn ystyriol tuag at eraill er gwaethaf ein gwahaniaethau.

Cydweithio

Rydym yn gweithio fel tîm, gyda'n cymunedau a'n partneriaid, i gyflawni'r canlyniadau gorau ar gyfer pobl Ynys Môn.

Gonestrwydd

Rydym yn ymrwymedig i safonau uchel o ran ymddygiad ac uniondeb.

Hyrwyddo'r Cyngor a'r Ynys

Rydym yn creu ymdeimlad o falchder mewn gweithio i'r Cyngor ac yn cyflwyno delwedd gadarnhaol o'r Cyngor a'r Ynys.

Diben y Cynllun Caffael Strategol

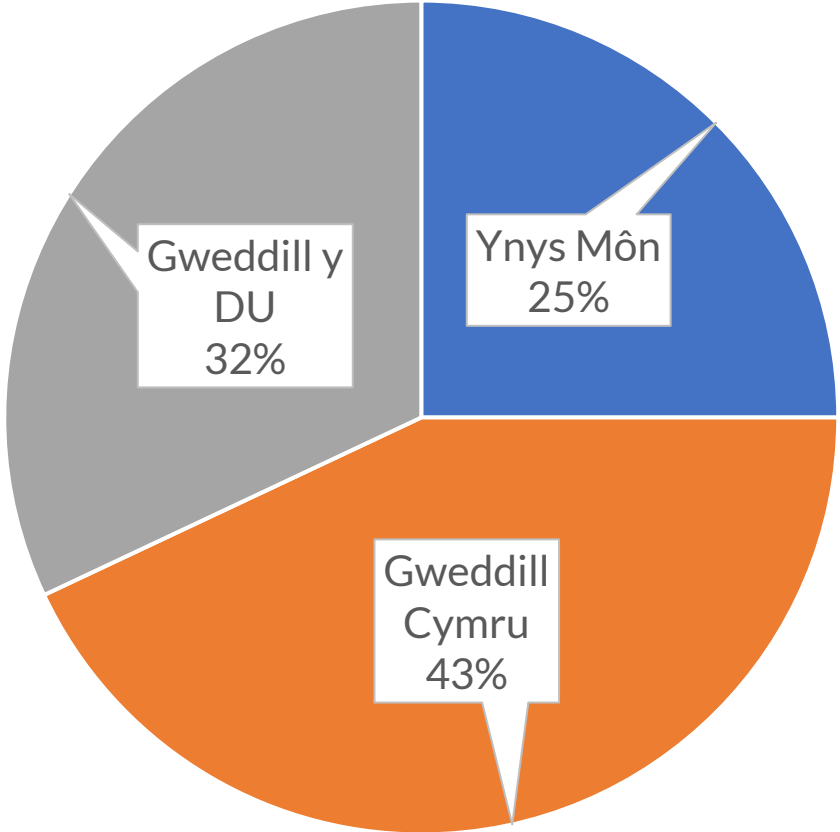
Diben y Cynllun Caffael Strategol yw sicrhau bod prosesau'r Cyngor, o ran comisiynu a chaffael ei wasanaethau, ei gyflenwyr, a'i waith, yn cydymffurfio gyda deddfwriaeth, polisiau a phrosesau mewnol, ei fod yn foesebol, yn agored a theg, yn onest, ac yn ystyried ffactorau economaidd, cymdeithasol, llafur ac amgylcheddol yn y prosesau hynny.

Bydd yn darparu trywydd strategol drwy:-

- Ymgysylltu'n rhanbarthol a chenedlaethol er mwyn deall meysydd o arfer da;
- Gwella ansawdd ac effeithiolrwydd costau darparu gwasanaethau cyhoeddus i ddinasyddion;
- Bod yn fecanwaith i herio trefniadau presennol gwasanaethau a dod o hyd i fodolau newydd ar gyfer darparu gwasanaethau;
- Sicrhau bod contractau a gwariant yn cydymffurfio;
- Gwneud rhagor o arbedion y gellir eu rhoi yn ôl i mewn i wasanaethau blaenoriaeth;
- Cyflawni gwerth cymdeithasol ychwanegol a gwerth ychwanegol ehangach i ddinasyddion drwy ddefnyddio cadwyni cyflenwi'n effeithiol;
- Datblygu ein hamcanion i gefnogi cyflenwyr lleol a chadw'r bunt Gymreig yng Nghymru;
- Sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio â:-
  - Deddf Caffael 2023 ac is-ddeddfwriaeth;
  - Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023;
  - Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015;
  - Datganiad Polisi Caffael Cymru.
- Datblygu ein gweithgareddau ynghylch ymddygiad moesegol a chynaliadwy, yn enwedig mewn perthynas â chaethwasiaeth fodern a diogelu'r amgylchedd;
- Atgyfnerthu ein hymrwymiad i ystyried goblygiadau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol yr hyn sy'n cael ei gaffael ym mhob cyfnod o'r cylch bywyd;
- Sicrhau bod y Cyngor yn darparu'r gwerth gorau.

Data Sylfaen – Gwariant 2023/24

Gwariant fesul maes

68% yng Nghymru

101 o gontractau

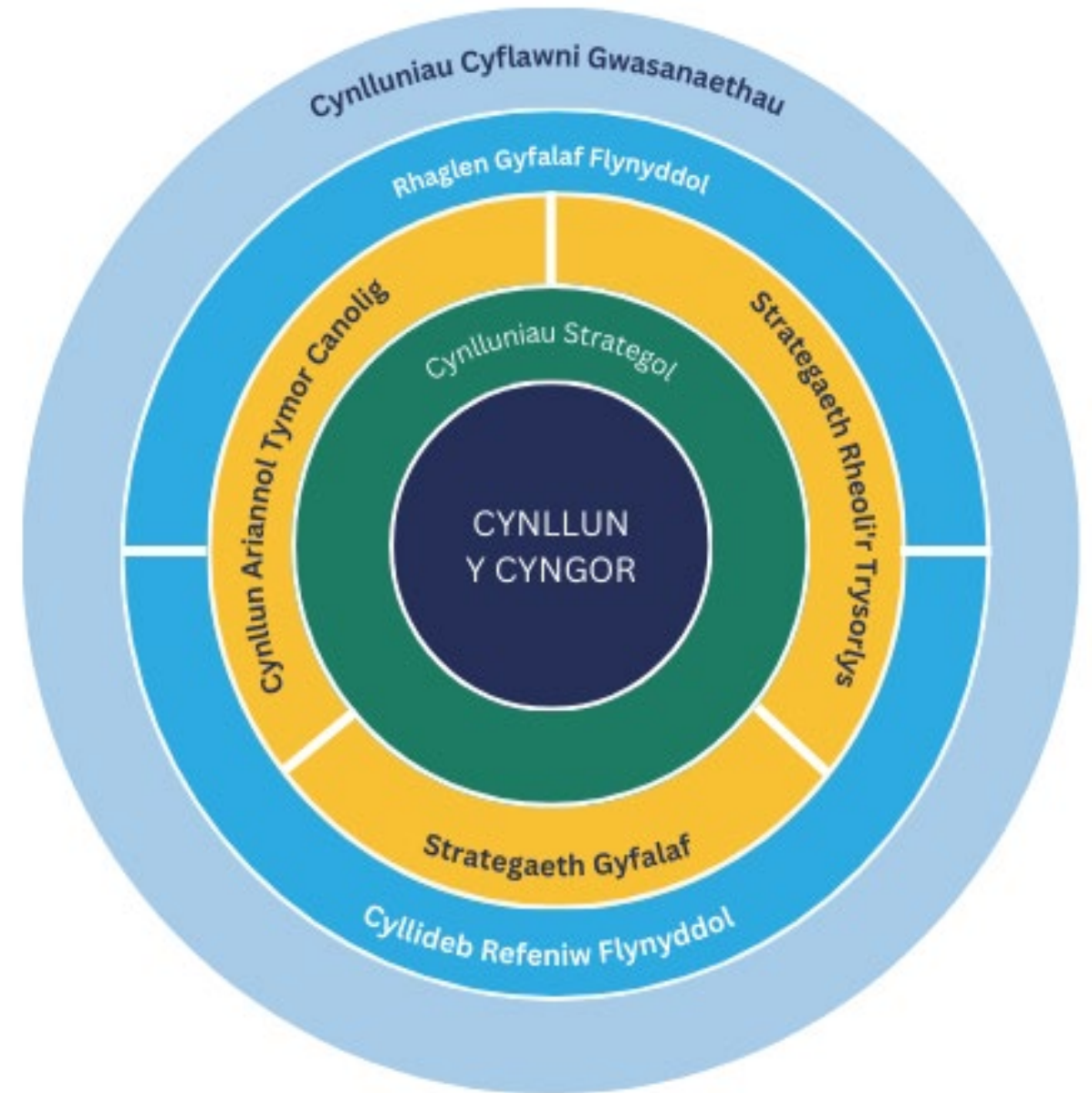
Y 6 prif gontract:-

1. Cynnal a Chadw Priffyrdd
2. Nwy a Thrydan
3. Casglu Gwastraff
4. Cynnal a Chadw Palmentydd
5. Adeiladu - Unedau Busnes
6. Arlwyath mewn Ysgolion

Cylch Strategol

Mae'r cylch strategol yn adnabod y cynlluniau sydd ar waith i sicrhau ein bod yn gallu cyflawni ein blaenoriaethau a'n hamcanion.

Mae'r cynllun hwn yn gynllun strategol allweddol sy'n cyd-fynd â Chynllun y Cyngor ac yn cyfrannu at gyflawni'r amcanion a'r weledigaeth strategol.

Cyd-destun strategol

Mae cyfoeth o strategaethau a deddfwriaeth Rhyngwladol, gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru sy'n dylanwadu ar weithgarwch caffael cyhoeddus.

Rhyngwladol

Cytundeb Caffael Llywodraethau,
Sefydliad Masnach y Byd

Cytundeb Masnach a
Chydweithrediad UE – DU (a
chytundebau masnach eraill)

Cytundebau Cydnabyddiaeth
Gilyddol

Nodau Datblygu Cynaliadwy'r
Cenhedloedd Unedig

Llywodraeth y DU

Deddfwriaeth Gaffael

Deddf Caethwasiaeth Fodern

Llywodraeth Cymru

Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a
Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r
Dyfodol (Cymru) 2015

Nodiadau Polisi Caffael Cyhoeddus
Cymru

Datganiad Polisi Caffael Cymru

Fframwaith Mesur Gwerth
Cymdeithasol Cenedlaethol Cymru

Llywodraeth Leol

Cynllun y Cyngor 2023 - 2028

Rheolau Gweithdrefn Contract

Cynllun Caffael Strategol

Polisi Gwerth Cymdeithasol /
Buddion Cymunedol

Cynllun tuag at Sero Net 2022 i 2025

Polisiâu a Chynlluniau
Strategol eraill y Cyngor

Meysydd Blaenoriaeth Allweddol

'Creu Ynys Môn sy'n iach a
llewyrchus lle gal pobl
ffynnu.'

1. Arweinyddiaeth a diwylliant
2. Data ac yn wybodus yn fasnachol
3. Gwerth cymdeithasol a'r amgylchedd
4. Gyrru cydymffurfiaeth
5. Economi leol

Blaenoriaeth allweddol: Arweinyddiaeth a diwylliant

Pam bod hyn yn bwysig?

Gall caffael da gael effaith pendant ar ganlyniad prosesau caffael, darpariaeth gwasanaeth a datblygiadau ehangach.

Mae diwylliant a gallu'r Cyngor, mewn perthynas â chaffael da yn hanfodol o ran darparu'r Cynllun Caffael Strategol ac amcanion strategol y Cyngor.

Mae cysylltiadau effeithiol ac ymgysylltu'n effeithiol gyda chydranddeiliaid yn bwysig o ran darparu amrywiaeth o fuddion, gan gynnwys canlyniadau gwell ar gyfer y cyhoedd, gwerth cymdeithasol ychwanegol, llai o gostau, llai o risiau ac arloesedd.

Beth fyddwn yn ei wneud?

- Bod yn esiampl dda a sicrhau ein bod yn hyrwyddo'r prosesau caffael strategol gorau posibl.
- Sicrhau bod Cyngorwyr, uwch arweinyddion a phartneriaid yn ymrwymedig ac yn hyrwyddo caffael a chydweithio.
- Hyrwyddo gwerth cymdeithasol, ymddygiad cynaliadwy a moesegol ym mhopeth rydym yn ei wneud.
- Ymgysylltu gyda chyflenwyr strategol a gwneud mwy o ymgysylltu cyn y farchnad.
- Darparu caffael cynnar a chyngor masnachol er mwyn cael canlyniadau gwell o brosiectau.
- Gweithio fel "un tîm i'r Cyngor".

Sut fyddwn yn gwneud hyn?

- Defnyddio ein sgiliau ac arbenigedd i ddatblygu ein gwerth ychwanegol.
- Gwella'r gwaith o adrodd er mwyn galluogi pawb i gyflawni eu rolau'n effeithiol.
- Gwella'r gwaith o gasglu data.
- Rhannu data'n ymwneud â pherfformiad, gwerth cymdeithasol a risg.
- Cymryd rhan mewn grwpiau strategol rhanbarthol neu genedlaethol.
- Sicrhau eglurdeb o fewn rolau a chyfrifoldebau.
- Rhannu ein llwyddiannau a'r gwersi a ddysgwyd yn fewnol a gydag eraill.

Blaenoriaeth allweddol: Data ac yn wybodus yn fasnachol

Pam bod hyn yn bwysig?

Mewn cyfnod lle mae cyllid yn lleihau, costau'n cynyddu yn ogystal â galw, mae'n rhaid i'r Cyngor ystyried ffyrdd eraill o ymdopi â diffyg ariannol a bodloni gofynion.

Gall gwella perfformiad contractwyr a lleihau methiant masnachol ddiogelu enw da a helpu i ddarparu gwasanaethau a chefnogaeth effeithiol i gymunedau lleol.

Gall risgiau, yn enwedig risgiau y mae modd eu rhagweld, gael effaith ddinistriol ar enw da a bywydau preswylwyr, ansawdd gwasanaethau a ddarperir a hyfywedd ariannol.

Beth fyddwn yn ei wneud?

- Cefnogi'r gwaith o ddatblygu prosesau a dulliau newydd, a chaniatáu gwaith tendro i ganolbwyntio ar arloesedd a chyfleoedd.
- Ystyried mwy o ffynonellau sy'n seiliedig ar risg.
- Cydweithio ar draws y rhanbarth.
- Sicrhau bod cyflenwyr yn gwella eu prosesau adrodd a darparu eu ymrwymadau gwerth cymdeithasol.
- Rheoli risgiau drwy gynllunio ymlaen llawn yn briodol, gwneud ymchwil i'r farchnad, ymgysylltu prydlon a pharatoi cynlluniau wrth gefn.
- Adnabod contractau / cyflenwyr a phwysigrwydd strategol a gwendidau yn y gadwyn gyflenwi.
- Systemau, gweithdrefnau a staff yn darparu canlyniadau o ansawdd yn gyson.

Sut fyddwn yn gwneud hyn?

- Darparu hyfforddiant mewn perthynas â:-
  - rheoli contract;
  - rheoli cysylltiadau gyda chyflenwyr;
  - prosesau a dulliau Caffael.
- Adolygu a diweddarau Rheolau Gweithdrefnau Contract.
- Cyflwyno canllawiau a phrosesau clir yn y Llawlyfr Caffael.
- Mae rheoli adolygiadau contract a chysylltiadau gyda chyflenwyr yn fwy cyffredin ac yn cael eu hystyried yn hollbwysig ar gyfer creu cyfleoedd newydd.
- Sicrhau bod gweithgareddau tendro yn canolbwyntio ar arloesedd a chyfleoedd.
- Dadansoddi ac adnabod gwarant ac adrodd ar arbedion.

Blaenoriaeth allweddol: Gwerth cymdeithasol a'r amgylchedd

Pam bod hyn yn bwysig?

Mae ein cymunedau, a'r ffordd maent yn ffynnu, yn hollbwysig ar gyfer llwyddiant yr Ynys fel lle i fyw, i weithio a'i fwynhau.

Mae caffael, drwy greu gwerth cymdeithasol, yn cynnig nifer o gyfleoedd i wella llesiant economaidd a chymdeithasol o gontractau cyhoeddus sydd yn mynd y tu hwnt i ddarparu gwasanaethau'n uniongyrchol, heb unrhyw gost ychwanegol.

Drwy ystyried effaith amgylcheddol ein gwaith caffael, gallwn leihau unrhyw effeithiau negyddol a chreu canlyniadau cadarnhaol. Mae hyn yn cynnwys lleihau allyriadau ac ôl-troed carbon a chefnogi bioamrywiaeth / adferiad natur.

Beth fyddwn yn ei wneud?

- Ystyried gwerth cymdeithasol ac ystyriaethau amgylcheddol yn yr holl weithgarwch caffael (lle bo'n berthnasol a phriodol).
- Gofyn i gyflenwyr weithio gyda'r Cyngor i gyflawni ei dargedau newid hinsawdd a bioamrywiaeth.
- Sicrhau bod cyflenwyr yn darparu canlyniadau ariannol a rhai nad ydynt yn ariannol.
- Sicrhau bod ein blaenoriaethau amgylcheddol a gwerth cymdeithasol yn ganolog drwy weithio gyda chydranddeiliaid i ymgysylltu gyda chyflenwyr drwy ddigwyddiadau, sesiynau galw heibio, digwyddiadau cwrdd â'r prynwr, hyfforddiant a gweithdai.
- Dylanwadu ar gyflenwyr i gydnabod a chymryd camau i hyrwyddo'r Gymraeg, yn unol â'n nodau strategol.

Sut fyddwn yn gwneud hyn?

- Dilyn agwedd ragweithiol yn seiliedig ar le tuag at werth cymdeithasol ac ystyried nodau newid hinsawdd a bioamrywiaeth yn yr holl waith caffael.
- Gwneud defnydd helaeth o gyfarpar gwerth cymdeithasol ac amgylcheddol i gefnogi caffael.
- Adolygu a diweddarau Rheolau Gweithdrefnau Contract.
- Lle bo'n berthnasol, sicrhau bod gwerth cymdeithasol yn ddangosydd perfformiad allweddol mewn contractau yn ogystal â'r contractau a reolir.
- Diweddarau ein gwefan gyda chanllawiau priodol a chyfeiriadau at gymorth.
- Gofyn i bob cyflenwr gofrestru ar gyfer y Disgwyliadau yn Atodiad B.
- Darparu hyfforddiant mewnol ac allanol lle bo'n briodol er mwyn sicrhau bod gofynion gwerth cymdeithasol ac amgylcheddol yn ganolog i bopeth.

Blaenoriaeth allweddol: Gyrru Cydymffurfiaeth

Pam bod hyn yn bwysig?

Gall caffael gwael a pherfformiad gwael gan contractwr effeithio'n ddifrifol ar new da a'r gallu i ddarparu gwasanaethau effeithiol a chefnogaeth i gymunedau lleol.

Gall gwariant oddi ar y contract gael effaith difrifol ar gyflawni gwerth am arian, mae'n tanseilio cysylltiadau gyda chyflenwyr a'n lleihau mesurau rheoli costau. Yn ogystal, mae'n peri'r risg o fethu â chydymffurfio gyda deddfwriaeth, darparu amcanion strategol ac, felly, mae'n herio dyfarniadau contract.

Beth fyddwn yn ei wneud?

- Sicrhau symlrwydd a phrydlondeb i'r farched.
- Sicrhau bod cyflenwyr yn cydymffurfio gyda manylebau.
- Dadansoddi data'n rymus er mwyn gallu rheoli, cynllunio, monitro ac adrodd ar ein gweithgarwch.
- Defnyddio data i lywio ein hagwedd at gaffael strategol a chydweithio.
- Diffinio rolau a chyfrifoldebau'n glir.
- Darparu cyfarwyddyd clir.

Sut fyddwn yn gwneud hyn?

- Sicrhau bod y gofrestr contractau wedi'i chwblhau ac yn gywir, a'i bod yn cael ei defnyddio i gefnogi'r gwaith o gynllunio ymlaen llaw a gwariant oddi ar y contract.
- Creu polisiau clir, Rheolau Gweithdrefnau Contract effeithiol a darparu Llawlyfr Caffael.
- Gwiriadau dadansoddi a chydymffurfio rheolaidd, ac adrodd canlyniadau i uwch reolwyr.
- Darparu hyfforddiant i staff ar y cylch bywyd caffael a chomisiynu a chyflwyno canllawiau.
- Mesur perfformiad yn gyson ar draws y Cyngor.

Blaenoriaeth allweddol: yr Economi Leol

Pam bod hyn yn bwysig?

Drwy gontractio â chyflenwyr lleol, gallwn helpu i ysgogi'r economi leol. Mae hyn yn cadw arian yn cylchredeg o fewn y gymuned, gan gefnogi'n lleol a chreu swyddi.

Gall cyrchu nwyddau a gwasanaethau'n lleol leihau'r ôl-troed carbon sy'n gysylltiedig â chludiant. Mae hyn yn cefnogi amcanion cynaliadwyedd amgylcheddol.

Mae cyflenwyr lleol yn aml yn fwy hyblyg ac ymatebol i anghenion penodol y gymuned. Gall hyn arwain at well darpariaeth gwasanaeth a mwy o wytnwch.

Beth fyddwn yn ei wneud?

- Cyn bellech â bod y Cyngor yn gallu adnabod nifer digonol o gyflenwyr lleol sydd â'r capasiti a'r profiad angenrheidiol i gwrdd â'i ofynion, bydd y Cyngor yn mabwysiadu dull rhanbarthol o gyrchu contractau islaw'r trothwy.
- Pan fodlonir amodau, cadw contractau ar gyfer busnesau â phwrpas cymdeithasol.
- Symleiddio prosesau a dogfennaeth caffael i annog mwy o fentrau bach a chanolig (SMEs) i wneud cais am gontractau.

Sut fyddwn yn gwneud hyn?

- Ymgysylltu â busnesau lleol trwy ddiwyddiadau ac arddangosfeydd 'cwrdd â'r prynwr'.
- Darparu adborth adeiladol i gynigwyr aflwyddiannus i'w helpu i wella bidiau yn y dyfodol.
- Cynnig adnoddau i helpu busnesau lleol i ddeall proses gaffael y Cyngor.
- Defnyddio Cyfeirlyfrau Cyflenwyr Lleol: Gall creu a chynnal cyfeiriaduron o gyflenwyr lleol a mentrau cymdeithasol helpu awdurdodau i ddod o hyd i fusnesau lleol ac ymgysylltu â nhw yn hawdd.
- Nodi rhwystrau i'r broses gaffael ar gyfer SMEs a'r sectorau gwirfoddol a mentrau chymdeithasol.

Llywodraethu: monitro a gwerthuso

Mae'r cynllun hwn yn creu gweledigaeth newydd ar gyfer caffael o fewn y Cyngor, a mesurau newydd ar gyfer monitro perfformiad:-

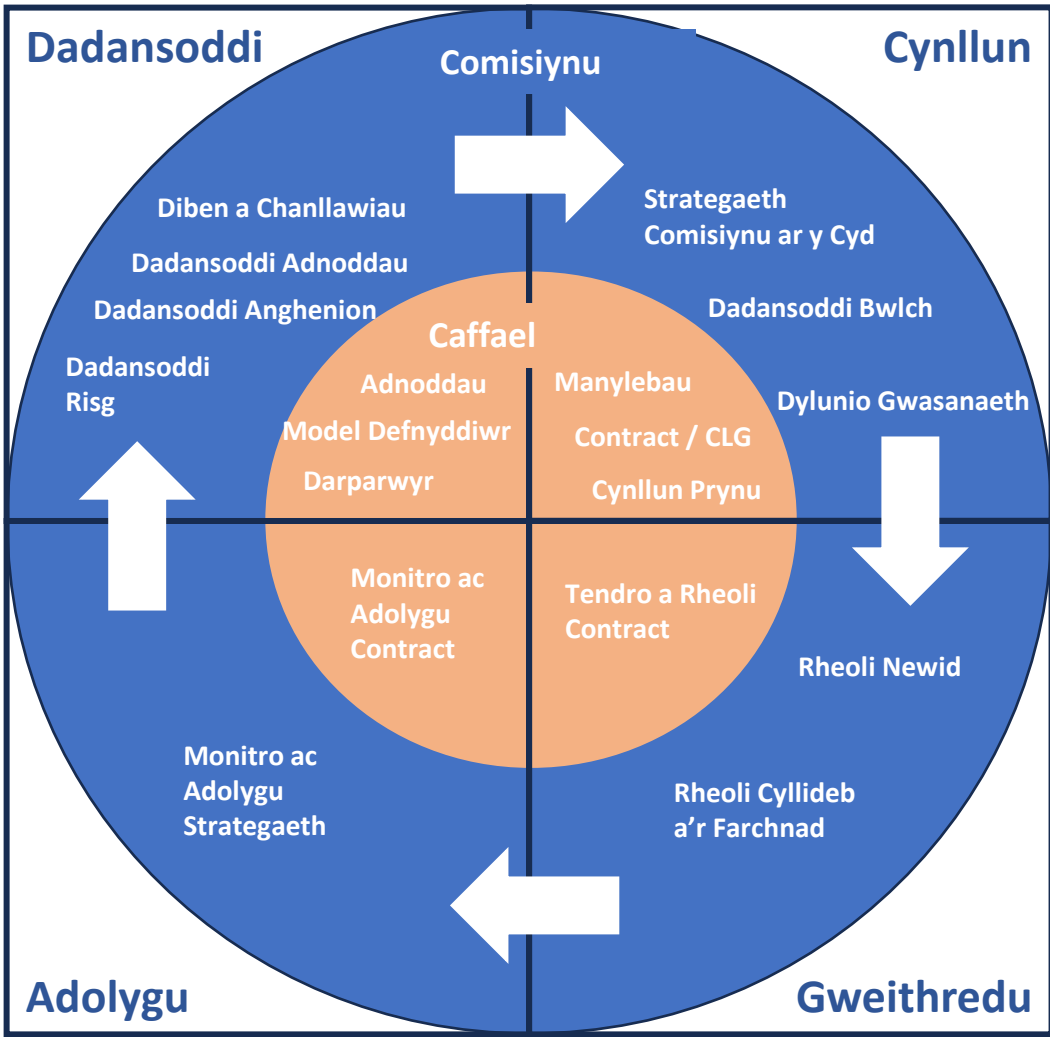
- Gwariant Lleol;
- Gwariant SME;
- Pwysoli a Chynhwysiad Gwerth Cymdeithasol;
- Y Gwerth Cymdeithasol wedi'i addo;
- Y Gwerth Cymdeithasol a Ddarparwyd;
- Gwariant oddi fewn ac oddi ar y contract;
- Disgwyliadau / Hepgoriad o Gystadleuaeth;
- Cynlluniau Lleihau Carbon Cyflenwyr.

Er mwyn sicrhau bod y cynllun yn cael ei wireddu, byddwn yn sefydlu trefniadau grymus yn canolbwyntio ar y cynllun gweithredu cyfredol ar gyfer y 2 flynedd nesaf, a chynlluniau gweithredu blynyddol yn dilyn hynny.

Byddwn yn adrodd ar gynnydd yn gyson i'r Tîm Arweinyddiaeth, ac i'r Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y flynyddol neu ar gais.

Bydd ein trefniadau'n sicrhau eglurder, atebolrwydd, cydlyniad a strwythur i fonitro cynnydd yn effeithiol.

Atodiad A: Cylch Caffael a Chomisiynu

Atodiad B1: Disgwyliadau ar Gyflenwyr (Craidd)

Mae'r Cyngor yn disgwyl y canlynol gan ei holl gyflenwyr (a'u hisgontractwyr):-

- Peidio â chymryd rhan mewn gweithgarwch nag ymddygiad troseddol;
- Cydymffurfio gyda chyfraith llafur ac amgylcheddol, a pheidio ag ymgymryd â cham-drin hawliau dynol nag amgylcheddol;
- Mabwysiadu a chynnal eu gweithgareddau masnachu yn unol â [Chôd Sylfaenol Menter Masnachu Moesegol \(ETI\)](#), sy'n seiliedig ar [Gôd Safonau Llafur](#) y Sefydliad Llafur Rhyngwladol, y'u cydnabyddir yn rhyngwladol;
- Cadarnhau eu hymrwymiad i lynu wrth yr egwyddorion a osodir yn [Siarter y Blaid Gydweithredol yn Erbyn Caethwasiaeth Fodern](#);
- Sicrhau bod gweithwyr yn ymwybodol bod modd iddynt ymuno ag undeb lafur ac na ellid eu trin yn llai ffafriol am fod yn aelod o undeb;
- Cydymffurfio gyda chyfraith lafur a chyfreithiau priodol eraill (e.e. Deddf Cydraddoldeb 2010);
- Darparu taliadau teg am gyflenwadau, gwaith a gwasanaethau drwy'r gadwyn gyflenwi;
- Darparu cyflogau teg i weithwyr;
- Peidio â rhoi gweithwyr ar y gosbrestr;
- Peidio â defnyddio teiars sy'n fwy na 10 oed yn unol â'r [Tyred Campaign](#);
- Ymddwyn yn foesol a chynaliadwy wrth reoli a gweithredu eu busnes, gan gynnwys darparu gwasanaethau, gweithgynhyrchu a / neu ddarparu cyflenwadau, neu ddarparu gwaith;
- Cyfrannu at uchelgais y Cyngor o fod yn sefydliad sero net erbyn 2030 drwy helpu i greu Cymru, Prydain a byd sy'n fwy cynaliadwy drwy greu cadwyn gyflenwi sy'n defnyddio llai o garbon;
- Sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn cael ei chydabod, ei diogelu a'i hyrwyddo'n weithredol lle bo modd, yn unol ag amcanion strategol y Cyngor a deddfwriaeth berthnasol;
- Darparu gwarantau digonol eu bod yn gweithredu mesurau technegol a threfniadau priodol i sicrhau bod eu prosesu data personol yn bodloni gofynion deddfwriaeth diogelu data a'u bod hefyd yn gweithredu rheolaethau a mesurau digonol i gyfyngu ar effaith bygythiadau seiber i ddiogelwch a chywirdeb setiau data'r Cyngor.

Atodiad B2: Disgwyliadau ar Gyflenwyr (Ychwanegol)

Lle bo'n berthnasol a phriodol, mae'r Cyngor yn disgwyl i bob cyflenwr (a'u hisgontractwyr):-

- Darparu eu gwasanaethau, gweithgynhyrchu a / neu ddarparu cyflenwadau, neu ddarparu gwaith sydd wedi'i achredu i safonau a gydnabyddir (neu sy'n cyd-fynd â gofynion achrediadau perthnasol heb fod wedi'i hachredu'n swyddogol) ar draws ystyriaethau moesol, er enghraifft:-
  - Safonau [Rhyngwladol](#), [Ewropeaidd](#) neu [Brydeinig](#)
  - Cynllun Eco-reoli ac Archwilio ([EMAS](#));
  - Safonau ac arferion amaethyddol da ([GlobalG.A.P.](#));
  - Safonau wynebu'r cwsmer (e.e. [Fairtrade](#), [Rainforest Alliance](#), [Tea Sourcing Partnership](#));
  - Dodrefn ([FSC](#) a [PEFC](#)); Atebolrwydd Cymdeithasol ([SA8000](#)).

Lle bo'n berthnasol a phriodol, mae'r Cyngor hefyd yn disgwyl i bob cyflenwr (a'u hisgontractwyr) weithio gyda ni a'n partneriaid i:-

- Lynu wrth safonau [Marciau Treth Teg](#) – sicrhewch fod eich sefydliad yn talu'r dreth gywir sy'n cyllido gwasanaethau a nwyddau cyhoeddus hanfodol.

Atodiad B3: Data Sylfaen

Byddwn yn gwella'r gwaith o gasglu data ac adrodd, gosod data sylfaen yn y 2 flynedd gyntaf, a mesur gwelliannau ar ôl hynny.

Bydd y sylfaen hon yn cynnwys:-

- Gwariant Rhanbarthol (Ynys Môn);
- Gwariant Rhanbarthol (Gwynedd);
- Gwariant Rhanbarthol (Gweddill Gogledd Cymru);
- Gwariant Cenedlaethol (Gweddill Cymru);
- Pwysoli Gwerth Cymdeithasol Cyffredinol;
- Y Gwerth Cymdeithasol wedi'i addo;
- Y Gwerth Cymdeithasol a ddarparwyd, Gwariant oddi mewn / oddi ar y Contract.

Crynodeb o'r Newidiadau

Mae'r Rheolau Gweithdrefnau Contract (RhGC) wedi'u newid yn sylweddol o ran eu edrychiad. Gwnaed y newidiadau hyn er mwyn rhoi ystyriaeth i newidiadau mewn deddfwriaeth (presennol ac yn y dyfodol), i'w gwneud yn haws dod o hyd i wybodaeth, cryfhau nifer o ddarpariaethau a symud gwybodaeth nad yw'n hanfodol a chanllawiau i Lawlyfr Caffael.

Nid yw'r Llawlyfr Caffael ar gael ar ffurf drafft ar adeg paratoi'r ddogfen gryno hon.

Mae'r newidiadau hyn wedi golygu cael gwared ar reolau penodol ac ychwanegu rhai rheolau / trothwyon newydd. Manylir ar y rhesymau y tu ôl i'r rhain isod:-

Tynnu allan o'r RhGC

Rhif Bresennol y Rheol	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei dynnu allan
4.9.2.3	Partneriaethau	Nid yw'n fater caffael, ac ymdrinnir â hyn o dan Reolau'r Weithdrefn Ariannol. Ymdrinnir â materion caffael o fewn Rheol 1 newydd.
4.9.7.5	Sut i ddychwelyd Tendrau	Mae hyn wedi dyddio ac nid yw'n ymarfer a ddefnyddir mwyach.
4.9.3.2.4	Cyfiawnhau Hepgor / Eithrio ar gyfer gwaith ychwanegol gan yr un contractwr os ydynt wedi gwneud gwaith cynharach a bod hyn wedi'i nodi'n flaenorol	<p>Nid yw'n glir beth yw ystyr "a nodwyd yn flaenorol". Mae hyn yn annog difaterwch gan Wasanaethau, ac yn caniatáu cynllunio gwael, ac yn hepgor y rheolau cyfuno.</p> <p>Dylai unrhyw beth a gynlluniwyd yn iawn gael ei gynnwys mewn rhyw ffordd yn y broses caffael / contract, a byddai'n Addasiad a ddarparwyd. Byddai unrhyw beth arall yn addasiad nas darparwyd ar ei gyfer a byddai'r seiliau perthnasol yn cael eu defnyddio.</p> <p>Dylai unrhyw beth arall fod yn destun cystadleuaeth newydd gan nad oedd yn amlwg yn cael ei ystyried yn ddigon niweidiol i fod wedi cynllunio ar ei gyfer.</p>
4.9.3.2.7	Hepgoriad / Eithriad ar gyfer: Celf a gweithiau artistig (islaw'r Trothwy)	<p>Ni ellir tendro ar gyfer comisiynu beirdd (gwylliau llenyddol), artistiaid, gweithiau celf sy'n bodoli eisoes ac ati, ac mae cyfiawnhad penodol dros beidio â chystadlu yn y Ddeddf, felly, mae wedi'i gynnwys yn y rhestr o eithriadau ar gyfer RhGC.</p> <p>Bydd modd Hepgor unrhyw beth uwchben y Trothwy o dan Reol newydd 12.1.4.i).</p>

Rhif Bresennol y Rheol	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei dynnu allan
4.9.6	Caffael £10k i £30k	Mae hyn wedi'i dynnu allan ac mae'r gwerth wedi'i gynnwys ym Mand Gwerth B newydd (£12k hyd at y Trothwy).

Ychwanegiadau at y RhGC

Rhif Rheol Newydd	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei hychwanegu
1.9	Datganiad dirprwyo islaw'r Cyfarwyddwr Swyddogaethau (Swyddog Adran 151 a Swyddog Monitro)	I fod yn glir, drwy drefn ddirprwyo a gynlluniwyd, y gellir dirprwyo'r rôl hon pan ystyrir bod angen (er enghraifft yn ystod cyfnodau o absenoldeb). Ystyrir bod hyn yn angenrheidiol o ystyried y newidiadau a wnaed i'r caniatâd ar gyfer Hepgor ac Addasu.
1.10	Ychwanegu Llawlyfr Caffael ac y dylid ei ddarllen ar y cyd â'r RhGC	Bydd y Llawlyfr Caffael yn cael ei "gyhoeddi" gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151, a bydd yn adnodd gorfodol a fydd yn gymorth ac yn ganllaw i Swyddogion ynglŷn â beth y mae angen iddynt ei wneud ar gyfer caffaeliadau amrywiol. Mae'n caniatáu i'r RhGC ganolbwyntio ar "y Rheolau" a'r gofynion sylfaenol hanfodol, gyda'r Llawlyfr yn canolbwyntio ar ganllawiau a dulliau ymarfer gorau o sicrhau gwerth am arian.
2 ac Atodiad 1	Dehongliadau a Diffiniadau	Er mwyn sicrhau mai'r bobl briodol yn unig sy'n dehongli'r RhGC, a bod diffiniadau yn cael eu gwneud yn glir i bawb sy'n darllen y RhGC. Eu bod yn gyson â deddfwriaeth ynghylch gwerthoedd (h.y. symud o Net i Gros).
4.2	Creu hysbysiad o fwriadau comisiynu / caffael	Cefnogi cydymffurfiaeth â deddfwriaeth a Datganiad Polisi Caffael Cenedlaethol Cymru.
3	Trefniadau nad yw'r rheolau hyn yn berthnasol iddynt:-	
3.1.2	Apwyntiadau Cyfarwyddwr Anweithredol ac ymholiadau cyhoeddus	Wedi'i heithrio rhag gofynion y Ddeddf, felly, dylid ei heithrio o'r RhGC.
3.1.3-4	Gwarantau ariannol a buddsoddiadau	Wedi'i heithrio rhag gofynion y Ddeddf, felly, dylid ei heithrio o'r RhGC.

Rhif Rheol Newydd	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei hychwanegu
3.1.6-8	Gwasanaethau Cyfreithiol sy'n gysylltiedig â deddfwriaeth	Wedi'i eithrio rhag gofynion y Ddeddf, felly dylid ei heithrio o'r RhGC.
3.1.10	Contractau penodol rhwng y sector cyhoeddus	Gan gymryd egwyddorion a nodir yn y Ddeddf, dylid eithrio cytundebau cydweithredu dilys.
3.1.11	Artistiaid neu weithiau artistig (islaw'r Trothwy)	Ni ellir tendro ar gyfer comisiynu beirdd (gwyliau llenyddol), artistiaid, gweithiau celf sy'n bodoli eisoes ac ati, ac mae cyfiawnhad penodol dros beidio â chystadlu yn y Ddeddf, felly, ar gyfer islaw'r Trothwy, dylid peidio ei gynnwys yn y rhestr o eithriadau ar gyfer RhGC.
3.1.12	Parhad gofal lle gallai newid fod yn niweidiol i'r defnyddiwr (Islaw'r Trothwy'r Rheolau)	Cydnabod y potensial i is-ddeddfwriaeth i Ddeddf Caffael Gwasanaethau Iechyd (Cymru) 2024 ddyblygu'r Gyfundrefn Dewis Darparwyr yn Lloegr. Mae hyn ar gyfer anghenion cyffredinol y defnyddiwr, dylid osgoi cystadleuaeth lle bo hynny'n bosibl - ar hyn o bryd, dim ond i drefniadau islaw'r trothwy y mae'n berthnasol, ond gellir ei ddiweddarau'n hawdd unwaith y bydd deddfwriaeth yn cael ei phasio. Mae dal angen cydymffurfio â Deddf Caffael 2023 (PA23) yn y cyfamser.
3.1.13	Nyrsio Gofal Cymdeithasol i Oedolion, Cartrefi Gofal Preswyl, a Gwasanaethau Iechyd Rhywiol (Mynediad Agored)	Cydnabod efallai na fydd modd caffael y rhain oherwydd eu natur, fel y darperir ar ei gyfer dan deddfwriaeth arall. E.e. Iechyd Rhywiol – gall trigolion fynd i unrhyw glinig, ond rhaid i'r Cyngor dalu'r costau - does gan y Cyngor ddim dewis o ran ble mae'r unigolyn hwnnw neu honno'n mynd. Mae dal angen cydymffurfio â PA23. Gweler y rhesymau ar gyfer 3.2.12 sydd hefyd yn berthnasol.
3.1.14	Unrhyw beth sydd wedi'i eithrio'n benodol gan deddfwriaeth	Dim ond yn cynnwys popeth arall yn y dyfodol.
5	Adran 5 i gyd – Gweithgaredd Cyn-Gaffael	Nid yw'n newydd i gyd, ond nodir yn glir mewn un lle, yr holl faterion y mae'n rhaid eu hystyried cyn dechrau caffael o unrhyw werth, yn hytrach na'u bod yma a thraw mewn gwahanol Reolau.

Rhif Rheol Newydd	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei hychwanegu
5.3	Cyswllt cychwynnol â'r farchnad, Ymchwil i'r Farchnad ac Ymgynghori	Ei gwneud yn glir bod cyswllt cychwynnol â'r farchnad cyn dechrau gweithgaredd caffael yn cael ei ganiatáu a'i annog. Mae hyn yn helpu i sicrhau bod y gwerth gorau yn cael ei sicrhau drwy drafod gyda'r farchnad.
5.4	Manylebau, Safonau a Meini Prawf Dyfarnu	Nodir gofynion clir bod angen paratoi'r rhain ar gyfer pob gweithgaredd caffael, unwaith eto, er mwyn sicrhau y ceir gwerth am arian.
5.5.3	Gofynion Tabl Gweithgareddau Caffael Caffaeliadau £30k hyd at y Trothwy. Erbyn hyn mae gan wasanaethau ddewis o gystadleuaeth gaeedig neu wedi'i hysbysebu'n agored	<p>Un tabl sy'n nodi trothwyon perthnasol a'r broses ofynnol leiaf y dylid ei ddilyn. Mae'n haws ei ddeall.</p> <p>Mae'r Ddeddf (a'r Rheoliadau Contractau Cyhoeddus cyfredol 2015) yn caniatáu cystadlaethau caeedig islaw'r Trothwy.</p> <p>Fodd bynnag, maen nhw'n mynnu bod rhaid i chi hysbysebu'n genedlaethol yn gyntaf pan fyddwch chi'n hysbysebu'n lleol.</p> <p>Yn ôl y RhGC presennol, rhaid hysbysebu unrhyw weithgaredd caffael dros £30k yn agored.</p> <p>Dylai'r Cyngor fanteisio ar y ddeddfwriaeth, a chaniatáu cystadlaethau caeedig i gyflenwyr lleol yn y dull haenu a nodir yn y RhGC drafft. Mae hyn hefyd yn unol â fersiwn drafft y Cynllun Strategol Caffael newydd. Mae cystadleuaeth gaeedig yn golygu bod y Gwasanaeth yn nodi nifer o gynigwyr y credant sy'n gallu darparu'r gwasanaethau, ac mai dim ond nhw a wahoddir.</p>
5.6	Caffael Gwasanaethau Gofal Penodol	<p>Nid yw'r mathau hyn o gontractau o reidrwydd yn cyd-fynd â'r broses draddodiadol a mwy sefydlog ar gyfer caffael, o ystyried natur y contractau hyn, a'r angen i gynnwys dewis y defnyddiwr / rhiant / gofalwr.</p> <p>Mae nifer o Gynghorau Lloegr wedi cyflwyno rhywbeth yn y RhGC yn gysylltiedig â'r gwariant hwn / pecynnau gofal cyn Dewis Darparwyr. Mae'r drefn Dewis Darparwyr, i bob pwrpas, yn cymryd lle hyn ar gyfer Cynghorau Lloegr, ac yn caniatáu dyfarniadau uniongyrchol ar gyfer rhai gwasanaethau iechyd.</p>

Rhif Rheol Newydd	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei hychwanegu
		<p>Trwy Ddeddf Caffael Gwasanaethau Iechyd (Cymru) 2024, mae STAR ar ddeall y bydd Llywodraeth Cymru yn ceisio efelychu hyn yng Nghymru yn 2025.</p> <p>Mae'r Rheol yn nodi'r disgwyliad y dylid creu a defnyddio llwybrau caffael traddodiadol lle bynnag y bo modd. Fodd bynnag, lle mae set gyfyngedig o amodau / elfennau'n berthnasol, ac na all llwybrau traddodiadol ddiwallu'r anghenion, caniateir dyfarniad uniongyrchol. Mae angen cymeradwyaeth gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol ac nid oes angen hepgoriad.</p> <p>Os na fodlonir yr amodau / elfennau cyfyngedig, bydd angen hepgoriad.</p> <p>Mae'n dal angen cydymffurfio â PA23 yn y cyfamser ac, felly, mae'n berthnasol i waith islaw'r trothwy am y tro, a bydd angen cyhoeddi hysbysiadau amrywiol gan ddefnyddio'r broses Hepgor ar gyfer unrhyw beth uwchlaw'r Trothwy.</p>
5.7	Gwrthdaro Buddiannau, Atal Llwgrwobrwyo a Llygredd	Mae'n cryfhau'r ddarpariaeth bresennol, ac yn ystyried yr angen am Aseidiadau a Chofrestrau Gwrthdaro Buddiannau o dan PA23.
6.3.5	Caffaeliadau £30k hyd at y Trothwy. Cyfeiriwch at y llawlyfr ar gyfer "cyfyngiadau a ganiateir o ran cymhwysedd cynigwyr".	<p>Y bwriad yn Lloegr, trwy is-Reoliad i'r PA23, yw caniatáu hysbyseb agored i rai islaw'r Trothwy sydd wedi'i chyfyngu i Sir. Nid yw'n ddeddfwriaeth eto.</p> <p>Mae STAR yn deall bod Llywodraeth Cymru hefyd yn ceisio adlewyrchu hyn mewn darn arall o ddeddfwriaeth Cymru cyn dechrau'r Ddeddf.</p> <p>Ceisiwyd diogelu'r RhGC tuag at y dyfodol, felly, gellir diweddarau'r Llawlyfr Caffael heb newid y RhGC.</p>
7.2.1	Angen cymeradwyaeth gan y Rheolwr Caffael pan na dderbyniwyd 3 dyfynbris	Sicrhau bod proses briodol wedi'i dilyn, gyda chyflenwyr cymwys a medrus wedi cael gwahoddiad.
8	Terfynu'r broses Gaffael	Ychwanegwyd i adlewyrchu deddfwriaeth newydd.

Rhif Rheol Newydd	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei hychwanegu
9	Contractau sy'n bodoli eisoes	Gwnaed darpariaethau cadarnach a chliriach ynghylch defnyddio Fframweithiau a phethau tebyg.
10	Darpariaethau Contract a Manylion Ffurfiol	Gwnaed y rhain yn gliriach ac yn haws eu deall trwy gydgrynhoi mewn un lle.
11	Rheoli Contract (hysbysiadau)	Ychwanegwyd darpariaeth i sicrhau y cyfeirir at y Llawlyfr ynghylch hysbysiadau gorfodol.
12.1	<p>Rhestr estynedig a chlr o enghreifftiau o amgylchiadau a ganiateir.</p> <p>Mae hefyd yn egluro bod y rhai yn y Ddeddf hefyd yn berthnasol ar gyfer Contractau Trothwy, yn ogystal â'r cyfiawnhad yn y Rheolau.</p>	<p>Mae'r cyfiawnhad sy'n weddill ar hyn o bryd (ar ôl y rhai sydd wedi'u tynnu allan) yn debyg ar y cyfan i'r Rheolau newydd, fodd bynnag, mae'r Rheolau newydd yn gliriach ynghylch yr hyn a olygir (e.e. mater brys).</p> <p>Mae'r rhestr newydd hon yn rhoi syniad cliriach i Swyddogion ynghylch yr hyn a ystyrir yn briodol, ynghyd â chafeatau a chyfyngiadau priodol (e.e. dim dewis rhesymol arall), a bydd angen cyfiawnhad a thystiolaeth yn eu herbyn.</p> <p>Mae hyn yn lleihau unrhyw bosibilrwydd o ryddid heb gyfyngiadau sydd yn y rheolau presennol ar geisio hepgor y rheolau, a bod angen camau priodol er mwyn dangos tystiolaeth nad oes dewis rhesymol arall.</p> <p>Mae yna hefyd ambell gyfiawnhad ychwanegol a fydd yn ei golygu bod modd caffael yn fwy effeithlon yn y dyfodol (e.e. cyd-derfynu contractau yn sgil adolygu Gwasanaeth).</p>
12.2	<p>Rhestr estynedig sy'n sail i geisio addasu'r contract.</p> <p>Gwahaniaethu rhwng cyfiawnhad islaw'r Trothwy ac uwch na'r Trothwy</p>	<p>Mae cyfyngiadau yn y rheolau presennol ynghylch pryd mae ceisio Addasu contract yn briodol ai peidio.</p> <p>Mae'n ceisio mynd i'r afael â hyn trwy osod cyfyngiadau priodol ar Addasiadau fel bod gwaith Gwasanaeth yn cyd-fynd â'r gofynion.</p> <p>Er bod cyfyngiadau o'r Rheolau presennol yn cael eu hawgrymu, dylai'r Cyngor fanteisio ar yr hyblygrwydd sydd ganddo gyda chontractau islaw'r Trothwy. Mae'r seiliau dros gyfiawnhad yn debyg i rai'r PA23, ond mae'r cyfyngiadau ar ddefnydd yn cynyddu (o 50% o'r gwerth presennol, i 100% o'r gwerth gwreiddiol).</p>

Rhif Rheol Newydd	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Pam ei bod wedi cael ei hychwanegu
12.3	Y drefn ar gyfer gwneud cais am Hepgor neu Addasu	Mae'r Rheolau presennol ychydig yn amwys ynghylch yr hyn sydd ei angen i ofyn am Hepgoriad / Addasiad, a phwy sy'n cymeradwyo. Mae'n ceisio egluro hyn, yn ogystal â'r angen am hysbysiadau.
12.4	Mater Brys	Gan nad yw'r Rheolau presennol yn nodi'r drefn gyffredinol yn glir, mae amwysedd os na allwch fodloni'r gofynion cymeradwyo. Mae'n ceisio mynd i'r afael â hyn.
12.5	Diffyg cydymffurfio â Rheolau	Nid oes gan y Rheolau presennol ddarpariaeth ar gyfer beth i'w wneud os nad ydych wedi dilyn y Rheolau. Mae'n ceisio mynd i'r afael â hyn.

Newidiadau eraill i'w Nodi

Rhif Rheolau Cyfredol	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Sylwadau
4.9.1	Cyflwyniad ac Angen am RhGC	Cadwyd y rhain i raddau helaeth o dan Reol newydd 1, 2 a 4, gyda newidiadau i'r strwythur a'r geiriad. Mae'r pwyslais cyffredinol wedi cael ei gadw. Mae rhai elfennau (diffiniadau) wedi cael eu symud i'r Atodiad 1 newydd.
4.9.2	Egwyddorion Cyffredinol	Cadwyd y rhain i raddau helaeth o dan Reol newydd 1, 2 a 4, gyda newidiadau i'r strwythur a'r geiriad. Mae'r pwyslais cyffredinol wedi cael ei gadw.
4.9.1.5	Trefniadau nad yw'r RhGC yn berthnasol iddynt	Mae'r rhain wedi'u symud i Reol 3 newydd, mae'r rhain wedi'u cynnwys ond ychwanegwyd ambell un newydd i gwrdd â gofynion newidiadau deddfwriaethol yn y dyfodol, ac i ganiatáu i fwy o bethau beidio â bod yn rhan o'r gofynion.
4.9.2.2	Gweithdrefnau ar y Cyd	Cadwyd yr ystyr gyffredinol, ond mae geiriad wedi'i newid a'i gynnwys yn Rheol 1 newydd.
4.9.3	Eithriadau	Mae'r rhain wedi'u symud tuag at y diwedd, o dan Reol 12.1 newydd i helpu i egluro mai dewis olaf yw'r rhain. Mae'r rhain wedi'u hail-eirio, a rhai wedi'u tynnu allan, manylion yn y tabl cyntaf.
4.9.4.1	Cyn-Caffael	Fe'i symudwyd i reol 5 newydd ac ehangwyd ar hyn.

Rhif Rheolau Cyfredol	Yr hyn y mae'n ei ddweud	Sylwadau
4.9.4.2, 4.9.4.3, 4.9.4.5 - 8	Rheolau Cystadleuaeth ac e-dendro, Ymgynghoriad y Gwasanaeth Caffael, Gofynion Llwybrau Cystadleuaeth	<p>Mae'r rhain wedi'u cynnwys yn Rheol newydd 5, 6.1, 6.2 a 6.3.</p> <p>Mae popeth ar ôl cyn-caffael sy'n angenrheidiol ar gyfer pob un o'r llwybrau caffael wedi'i nodi ym mhob rheol.</p> <p>Nid oes angen edrych drwy'r Cyfansoddiad i ddeall yn llawn yr hyn sy'n ofynnol. Nodir pob cam yn y rheol berthnasol yn y drefn berthnasol. Ei bwrpas yw lleihau unrhyw ddryswch ac amwysedd.</p>
4.9.5	Caffaeliadau Islaw £10k	Fe'i symudwyd i Reolau 5 a 6.1 newydd.
4.9.7	Caffaeliadau £30k hyd at y Trothwy	Fe'i symudwyd i Reol 5, 6.3 a 7 newydd, ac mae'n cynnwys Caffael Trothwy.
4.9.8	Manyleb, Gwerthuso a Derbyn	Fe'i symudwyd i Reol 5 a 7 newydd, ac mae'n cynnwys Caffael Trothwy. Mae'r wybodaeth hon wedi'i chyfyngu i'r angen i wybod, a chedwir y gweddill ar gyfer y Llawlyfr Caffael.
4.9.9	Telerau i'w cynnwys mewn cystadlaethau	Mae'r rhain wedi'u symud i Reolau 5, 6.2 a 6.3 newydd a byddant yn cael eu cynnwys yn y Llawlyfr Caffael.
4.9.9.3	Selio	<p>Fe'i symudwyd i Reol 10 newydd.</p> <p>Mae hefyd wedi cynyddu o £50k hyd at y Trothwy, ac mae'n cynnwys yr holl gontractau Gwaith a gofynion gorfodol eraill.</p> <p>Mae gan Wasanaethau Gofal Penodol drothwy o £500k i gydnabod natur y contractau hyn.</p> <p>Dangosodd meincnodi fod lefel trothwy Ynys Môn gryn dipyn yn is na chymdogion (rhwng £100k a £350k yng Nghynghorau Gogledd Cymru). Mae'r trothwy yn ymddangos yn briodol oherwydd y risgiau cynhenid ynddo.</p>
4.9.10	Rheoli ar ôl Contract	Fe'i symudwyd i Reol 11 newydd.
4.9.10.3 a 4	Newidiadau i'r Contract	Fe'i symudwyd i Reol 12.2 newydd, gyda darpariaethau ychwanegol wedi'u cynnwys i wneud hyn yn fwy cadarn.
4.9.11	Amrywiadau	Fe'i symudwyd i Reol 12.2 newydd.